

Praktische informatie

De school is verantwoordelijk voor:

- Goede en voldoende begeleiding;
- Het ordelijk verlopen van de activiteit;
- Geschikte kleding voor de leerlingen (stevige schoenen, regenkak);
- Opruimen/meenemen van eigen afval;
- Aandacht voor tekencontrole bij de kinderen, na afloop.

Tarieven

- Deelnamekosten per groep (max. 30 kinderen) bedragen € 60,- per excursie.
 - Deelnamekosten per extra kind bedragen €2,50 per kind.
- Betaling vindt achteraf plaats. Je ontvangt daarvoor een factuur.

Inschrijven

Gebruik hiervoor de link <https://www.natuurmonumenten.nl/kinderen/lesprogramma-brunsummerheide>. Daar vind je een formulier dat je per jaargroep in dient te vullen.

De formulieren, voor de hele school tegelijk, bij voorkeur voor de start van de zomervakantie invullen en per mail versturen naar: zuidlimburg@natuurmonumenten.nl. Per post kan ook naar het op pagina 2 vermelde adres.

U ontvangt tijdig een bevestigingsmail met de ingeplande activiteiten. Vragen, aanpassingen etc.? Neem dan even contact met ons op.

Overig

- Afmelden kan tot uiterlijk een hele dag van te voren. Wordt de activiteit later afgezegd, dan wordt de gereserveerde activiteit geheel in rekening gebracht. Benodigde materialen zijn dan namelijk al verzameld en de gidsen staan startklaar.
- Bij voorspellingen van extreme weersomstandigheden, zoals storm en onweer kan een activiteit onverantwoord zijn.

Neem dan z.s.m. contact op via: 045-5212522 of via: zuidlimburg@natuurmonumenten.nl om de reservering aan te passen. Regenbuien zien wij niet als een belemmering voor een geslaagde excursie!

Wees op tijd en denk daarbij ook aan eventueel toiletbezoek van deelnemers.

Scholenprogramma 2019-2020

Natuurmonumenten

Beste directie, leerkrachten en ouders,

Het nieuwe scholenprogramma voor 2019 – 2020, met avontuurlijke buitenprogramma's voor basisschoolleerlingen is klaar!

Door de sluiting van het Bezoekerscentrum Brunssummerheide is het aantal excursies aangepast. De onbegeleide excursies komen hierdoor te vervallen. Jullie kunnen een keuze maken uit een vijftal school-excursies die uitgevoerd worden door enthousiaste jeugdguiden van Natuurmonumenten Brunssummerheide.

En zijn jullie dan toch hier... vergeet dan niet om je groepsbezoek te combineren met een bezoek aan ons avonturenbos. Hier kun je picknicken, spelen in het bos, hutten bouwen, klauteren en klimmen.

Veel plezier op de Brunssummerheide en tot gauw!

Natuurmonumenten Brunssummerheide
Schaapskooiweg 101 | 6414 EL Heerlen | Tel 045-521 2522
zuidlimburg@natuurmonumenten.nl
facebook.com/brunssummerheide
www.natuurmonumenten.nl/brunssummerheide

Wat vliegt, kruipt en zwemt daar? Groep 3 t/m 8	40 41	- dieren zijn op basis van overeenkomstige kenmerken in te delen in de hoofdgroepen: zoogdieren, vogels, vissen, <i>amfibieën</i>, reptielen, <i>insecten en spinnen</i> - mensen en dieren hebben water, voedsel en beschutting nodig - planten en dieren passen zich aan aan de seizoenen - de omgeving biedt organismen voedsel, water, licht en leefruimte - sommige diersoorten vertonen gedaanteverwisseling
Zoek de verschillen, groep 7 en 8	40	- eigenschappen en kenmerken van organismen passen bij de omgeving waarin ze leven (schutkleur, vorm) - een <u>biotoop</u> kenmerkt zich door de aanwezigheid van bepaalde planten en dieren - omgevingsfactoren bepalen het voorkomen van organismen op een bepaalde plaats - verschillende organismen vormen samen een levensgemeenschap - onderzoek doen in een drietal biotopen

Excursie:	Kern doel	Inhoud
Volg het pad van Kasper de Kabouter, groep 1 en 2	40 43	- er is een verscheidenheid aan organismen: planten, dieren, mensen, schimmels (paddenstoelen) - van elkaar verschillende organismen hebben dezelfde functionele onderdelen - planten veranderen met de seizoenen - veranderingen in het dagelijkse weer: wind, regen, zon, wolken, hagel, mist, sneeuw, temperatuur
Horen zien en voelen in de natuur, groep 1 en 2	41	- zintuigen: gezicht, gehoor, reuk, tast, smaak - accent ligt op de eigen zintuigen en het gericht waarnemen in de natuur - ze leren hoe verschillende dieren anders waarnemen
Horen, zien en voelen in de natuur, groep 3 t/m 6	41	- toevoegen zintuig: evenwicht - verschillen tussen zintuigen bij mensen en dieren - verschil in ontwikkeling van de verschillende zintuigen bij de dieren en de functie daarvan
Spelen in de natuur, groep 3 t/m 6	40	- de nadruk ligt op het samenspelen buiten in de natuur - informatie over aantal planten en dieren (delen van) planten en dieren hebben verschillende kenmerken, zoals vorm, kleur, geur - dieren zijn op basis van overeenkomstige kenmerken in te delen in hoofdgroepen: zoogdieren, vogels, vissen, amfibieën, reptielen, insecten en spinnen

Volg het pad van Kasper de Kabouter (groepen 1 en 2)

Op de Brunssummerheide woont Kasper de Kabouter. Kasper is een 'koalmenneke' die oorspronkelijk met zijn familie in de mijnen leefde. Nu die gesloten zijn, leeft hij hier op de heide. Hij houdt nog steeds van het donker.

Daarom zal je hem en zijn familie niet gauw tegenkomen.

Dit scholenprogramma is speciaal ontwikkeld voor de jongste basisschoolkinderen, die in kleine groepjes van ongeveer 5 kinderen de mooiste plekjes van Kasper gaan zoeken.

Op elke plek vertelt de gids een stukje van het verhaal van Kasper en wordt er een leuke opdracht of een spelletje gedaan. Hierbij hebben we natuurlijk wél de hulp van enthousiaste ouders nodig. Kinderen maken spelenderwijs kennis met planten en kleine dieren op de Brunssummerheide.

Praktische informatie

Duur: 90 minuten

Periode: Jaarrond

Start: Natuurmonumenten Brunssummerheide bij de grote bank

Begeleiding: Jeugdgid(s) van Natuurmonumenten én 1 eigen begeleider per 5 kindjes.

Horen, zien en voelen in de natuur (groepen 1 en 2)

Uitgangspunt zijn de eigen zintuigen. Bij de start van de excursie worden ze benoemd. In deze versie voor de jongste groepen ligt het accent vooral op de eigen zintuigen en het gericht waarnemen in de natuur.

We lopen langs verschillende “boombeelden” van dieren. Er wordt aangegeven welk zintuig bij ieder dier goed ontwikkeld is. Bij elk dier wordt een spel gedaan, waarbij de kinderen hun eigen zintuigen moeten gebruiken.

Praktische informatie

Duur: ongeveer 90 minuten

Periode: Jaarrond

Start: Natuurmonumenten Brunssummerheide bij de grote bank.

Begeleiding: Jeugdgids(en) van Natuurmonumenten

Natuurmonumenten**Kerdoelen**

Bij elke schoolexcursie wordt vermeld wat er tijdens de excursie aan bod komt.

Hierna volgt een overzicht waarin per excursie de kerndoelen met de bijbehorende inhoud genoemd wordt. Het betreft het kerndoel Oriëntatie op jezelf en de wereld. (bron: SLO tule; tule.slo.nl/ OriëntatieOpJezelfEnWereld)

In de praktijk zal blijken dat de excursies meer leerdoelen bestrijken. Dit is van verschillende factoren afhankelijk.

Kerdoelen Oriëntatie op jezelf en de wereld

Natuur 40 t/m 43

- Kerndoel 40: De leerlingen leren in de eigen omgeving veel voorkomende planten en dieren onderscheiden en benoemen en leren hoe ze functioneren in hun leefomgeving.
- Kerndoel 41: De leerlingen leren over de bouw van planten, dieren en mensen en over de vorm en functie van hun onderdelen.
- Kerndoel 42: De leerlingen leren onderzoek doen aan materialen en natuurkundige verschijnselen, zoals licht, geluid, elektriciteit, kracht, magnetisme en temperatuur.
- Kerndoel 43: de leerlingen leren hoe je weer en klimaat kunt beschrijven met behulp van temperatuur, neerslag en wind.

Natuurmonumenten

Zoek de verschillen...een ontdekkingsreis op de Brunssummerheide (groepen 7 en 8)

Op het eerste gezicht lijkt veel hetzelfde in de natuur, maar wie goed kijkt, zal al snel grote verschillen zien tussen verschillende gebiedjes.

Deze excursie gaat door 3 verschillende gebiedjes: bos, heide en zand (leefgebieden). In groepjes gaan leerlingen, door middel van proefjes, zoekkaarten en een vragenlijst op zoek naar de verschillen en verbanden in deze leefgebieden.

- Waar loopt het water sneller weg?
- Welk dier zit op de ene plek wel en de andere niet?
- Kunnen bomen uit het bos ook groeien op de zandvlakte?

Elk kind krijgt een OERRR-boekje, waarin de ervaringen worden genoteerd. De gidsen van Natuurmonumenten begeleiden hen op deze ontdekkingsreis.

Praktische informatie

Duur: 90-120 minuten

Periode: september-maart (en in april-juli Wat vliegt, kruipt en ...)

Start: Natuurmonumenten Brunssummerheide bij de grote bank.

Begeleiding: Jeugdguids(en) van Natuurmonumenten

Natuurmonumenten

Horen, zien en voelen in de natuur (groepen 3 t/m 6)

Wat zien dieren eigenlijk? En kunnen ze net zo goed of beter horen dan wij? Met die en andere vragen gaan de kinderen onder begeleiding van ervaren gidsen op pad voor een avontuurlijke ontdekkingsstocht.

Spelenderwijs leren ze meer over zintuigen. Bovendien worden hun eigen zintuigen volop geprikkeld. Kijk, luister en voel!

- Waarom vliegt een vleermuis niet tegen een ruit?
- Welk beest 'kijkt' met zijn tong?
- Kunnen wij een boom terugvinden op ons gevoel?

Dit zijn enkele voorbeelden van vragen die speels en actief beantwoord worden. Zo maken kinderen op een andere manier opnieuw kennis met de pure natuur dichtbij!

Praktische informatie

Duur: ongeveer 90 minuten

Periode: Jaarrond

Start: Natuurmonumenten Brunssummerheide bij de grote bank.

Begeleiding: Jeugdguids(en) van Natuurmonumenten

Natuurmonumenten

Wat vliegt, kruipt en zwemt daar? (groepen 3 t/m 8)

Op zoek naar kleine bewoners van bos, bodem en poel. In het bos, op de grond en in het water krioelt het van de beestjes, maar je moet vaak goed zoeken voordat je ze te zien krijgt.

In deze excursie gaan we op zoek naar deze bewoners. In kleine groepjes gaan we onder begeleiding van gidsen op speurtocht. We speuren in de grond, in het gras en in het water naar kleine diertjes. Ieder groepje rouleert langs deze drie plekken, waardoor het een afwisselende excursie is.

Praktische informatie

Duur: 90-120 minuten

Periode: april - juli

Start: Natuurmonumenten Brunssummerheide bij de grote bank.

Begeleiding: Jeugdgids(en) van Natuurmonumenten

Natuurmonumenten**Spelen in de natuur (groepen 3 t/m 6)**

Tablets, spelcomputers, televisie en internet... De verleiding om binnen te blijven is tegenwoordig wel heel groot. Wij bewijzen dat buiten spelen minstens zo leuk en verslavend kan zijn!

In het Avonturenbos bij het restaurant liggen nieuwe kansen voor het vrije buitenspel. Gidsen begeleiden enkele actieve spellen (ontdekken, behendigheid, samenwerken), waarbij de natuur als bijzondere speelomgeving wordt gebruikt.

Natuurlijk mag het hutten bouwen of het spelen op de Ravotplek niet ontbreken. Vies worden mag, dus laat de kinderen speelkieren en -schoeisel aandoen.

Praktische informatie

Duur: ongeveer 120 minuten

Periode: Jaarrond

Start: Natuurmonumenten Brunssummerheide bij de grote bank.

Begeleiding: Jeugdgidsen van Natuurmonumenten

Natuurmonumenten